

e-Informační bulletin SKOK

pro organizace
působící v sociální a zdravotně sociální oblasti
za únor 2009

e-Bulletin je vydáván v rámci projektu

NAPSI spolu!

Projekt „Rozvoj informovaného a participativního přístupu k porozumění, hodnocení a tvorbě Národního akčního plánu soc. inkluze v ČR“ (Project No VS/2008/0571) je realizován v rámci evropské výzvy Komunitárního programu PROGRESS 2007-2013.

Partneři projektu:

SOCIOKLUB

Projekt je realizován za podpory
Evropské unie.

Za obsah sdělení odpovídá výlučně autor.
Evropská komise nenesे odpovědnost
za použití těchto informací.

Předlužení... a sociální vyloučení

3. Kulatý stůl EAPN ČR – diskusní fórum k otázkám předlužení – který se konal dne 13. února 2009 na MPSV, otevřel otázku zahrnutí Směrnice Evropské komise o spotřebitelském úvěru do legislativy ČR.

V kontextu politiky zaměstnanosti je zjevné, že zadlužení lidé mají omezený vstup na trh práce. Předlužení je dostává do obtížných sociálních situací, kdy potřebují pomoc a podporu. A tak současná ekonomická krize, přinášející vzrůst nezaměstnanosti, vytváří pole pro působnost institucí poskytujících úvěry. Bankovní i nebankovní instituce mohutně využívají neznalosti finančních pojmů v otázkách úvěrů ve skupinách obyvatel s nízkými příjmy, mezi obyvateli romských ghatt, u starších lidí a dalších zranitelných cílových skupin žijících v existenční nejistotě. Neetické praktiky zvyšují zisky společností, avšak vedou k sociálnímu vyloučení, kriminalitě a v konečném efektu k zvyšování nákladů státního rozpočtu.

Směrnice Evropské komise o spotřebitelském úvěru, jejíž začlenění do české legislativy se předpokládá v polovině roku 2010, by se měla uplatnit jako efektivní nástroj pro ochranu spotřebitele. Můžeme ji tedy vnímat jednak jako součást procesu harmonizace českého práva s právem evropským, ale i – a to zejména – jako základ pro opatření k zamezení lichvy a dalších kriminálních jevů spojených s neregulovanými úvěry, které postihují obyvatele. V lednu 2009 proběhl na toto téma seminář v Senátu PČR. Nejdůležitější součástí směrnice je zmínka o **odpovědném úvěrování**, pojem, který se v naší legislativě dosud nevyskytuje. Znamená to například zkoumání úvěrové historie a odhad kredibility klienta před uzavřením smlouvy, možnost nahlížet do úvěrových databází. Již v reklamě na spotřebitelské úvěry musejí firmy zřetelně uvádět relevantní informace. Směrnice upravuje i znění smluv a další povinnosti zprostředkovatelů. Tuto transpozici řeší společně resorty průmyslu a obchodu (MPO) a financí. Probíhá dopadová studie. Přesto MPO vyzývá k podávání návrhů v rámci konzultačního procesu a NNO sdružené pod záštitou EAPN ČR zpracovávají připomínky vyplývající z bezprostřední praxe poradenství a sociální práce s osobami, které se dostaly do situace předlužení. Účastníci Kulatého stolu již dříve poukazovali na nedostatečné varování obyvatel a na nedokonalé právní normy.

Pro Českou republiku mohou být inspirující vzory ze zahraničí. Zde panuje rozdílná praxe, avšak vždy praxe, směřující k ochraně spotřebitele. Nejlépe jsou na tom státy evropské Šestnáctky, které měly možnost regulovat ochranu spotřebitele již dávno. Bankovním i nebankovním institucím se ponechává svobodná možnost půjčovat peníze tak, aby je neminul zisk, ale klient si půjčuje peníze na základě předem daných a důkladně známých pravidel. Inspirujícím příkladem ze zahraničí je také zrušení institutu rozhodčích doložek, k němuž došlo před krátkou dobou na Slovensku.

Mohlo by se namítnout, že spotřebitelský úvěr je doménou resortu průmyslu a obchodu ve spolupráci s ministerstvem financí a s kompetencemi ministerstva práce a sociálních věcí nemá co dělat. Kompetenční zákon je neúprosný. V houšti rozdílných a často pochybných smluvních závazků pro spotřebitele však vznikají rizika, která problém ve velkém rozsahu do sociální sféry přenášejí. V situaci předlužení až příliš často hrozí exekuce a neschopnost klientů postarat se o sebe a své rodiny. Některé dávky státní sociální podpory dokonce podléhají exekuci; dávky pomoci v hmotné nouzi sice přímo exekuci nepodléhají, jsou-li poukazovány na účet příjemce dávky, může dojít k „nepřímé“ exekuci.

V těchto souvislostech vyvstává další, dosud ani netušený problém, že je potřeba **zvýšit finanční gramotnost obyvatel** – jako prevenci sociálního vyloučení. Zde už záležitosti překračují nejen resort průmyslu a obchodu i resort práce a sociálních věcí, ale dostávají se do sféry školství, vnitra, místního rozvoje a spravedlnosti. Je třeba pojem předlužení vnímat s jeho příčinami a následky jako oblast, v níž se jednotlivé resorty potkávají. A měly by přitom i spolupracovat.

Milena Černá, o.s. SKOK

Z domova

Důležité sdělení k požadavkům poskytovatelů sociálních služeb

Ministerstvo práce a sociálních věcí si je vědomo, že s ohledem na snížení výše dotací oproti loňskému roku, vyplývající ze sníženého objemu prostředků státního rozpočtu vyčleněného na dotace poskytovatelům sociálních služeb na rok 2009, může tyto poskytovatele dostat do obtížné situace a existenčních problémů.

Na základě využití rezerv a některých úsporných opatření v rozpočtu MPSV bylo rozhodnuto o dodatečném posílení prostředků na dotace poskytovatelům sociálních služeb o 1,5 mld. Kč. V procesu hodnocení požadavků poskytovatelů budou MPSV a příslušné krajské úřady vycházet z žádostí podaných na rok 2009. Tyto prostředky budou projednány dotační komisí koncem března t.r. a promítnuty do druhé splátky dotace do konce června 2009.

S cílem napomoci potřebě pokrytí zvýšených nákladů na sociální služby z počátku roku bylo též rozhodnuto o zvýšení procenta první splátky dotace, a to z 25% na 35%, u pobytových služeb na 50% celoroční dotace.

Mgr. Martin Žárský, ředitel odboru sociálních služeb a sociálního začleňování

Autor: Odbor 22

Poslední aktualizace: 26.2.2009

Zdroj informace: www.mpsv.cz, odkaz Sociální služby ► Dotace na poskytování sociálních služeb ► Finanční prostředky pro rok 2009. (vlč)

Stanovisko ČSSZ k problematice pracovního uplatnění osob s těžším zdravotním postižením

Jednou z klíčových aktivit projektu Pacifik II., realizovaného od 1. 7. 2008 Rytmem Benešov, o.p.s., je systematické sledování projevů diskriminace obyvatel domovů pro osoby se zdravotním postižením při využívání běžných zdrojů společnosti.

V rámci realizace této aktivity bylo získáno oficiální stanovisko České správy sociálního zabezpečení k problematice pracovního uplatnění osob s těžším zdravotním postižením, tj. osob plně invalidních.

Vedení Odboru metodiky Lékařské posudkové služby ČSSZ zaslalo stanovisko, v kterém se vyjadřuje zejména k otázkám souvisejícím s možností pracovního uplatnění a využití tzv. zbytkového pracovního potenciálu u osob plně invalidních dle § 39, odst. 1 písm. a) Zákona č.155/1995, o důchodovém pojištění.

Projekt Pacifik II. je podpořen grantem z Islandu, Lichtenštejska a Norska v rámci Finančního mechanismu EHP a Norského finančního mechanismu prostřednictvím Nadace rozvoje občanské společnosti.

Zdroj informace: www.kvalitavpraxi.cz, kde pod odkazem Aktuality najdete text Stanoviska ČSSZ i odkaz na realizátory projektu. (vlč)

Reforma opatrovnictví - www.reformaopatrovnictvi.cz

[Centrum advokacie duševně postižených \(Mental Disability Advocacy Center, MDAC\)](http://www.reformaopatrovnictvi.cz) a [Liga lidských práv](http://www.reformaopatrovnictvi.cz) zřídily novou webovou stránku zabývající se reformou opatrovnictví - změnou systému uplatňování způsobilosti k právním úkonům osob s postižením.

Cílem stránky je informovat a poskytovat prostor k diskuzi o reformě právní úpravy opatrovnictví a uplatňování způsobilosti k právním úkonům osob s postižením.

Zdroj informace: www.kvalitavpraxi.cz. (vlč)

Tip pro vás

Příklady nesrovnalostí v projektech

Na webu Evropského sociálního fondu (ESF) – www.esfcr.cz - naleznete nově zveřejněný dokument s příklady nejčastějších nesrovnalostí, které se objevily v projektech v rámci programovacího období 2004–2006. Zkušenosti zde uvedené můžete využít při přípravě a realizaci projektů v aktuálním programovém období.

Nesrovnalostí se zjednodušeně rozumí každé porušení podmínek, za kterých byly finanční prostředky poskytnuty jejich příjemci. Ve většině případů pak dochází ke vzniku nezpůsobilého výdaje projektu, případně k jinému porušení. Typově lze nesrovnalosti rozdělit na porušení rozpočtové kázně, trestný čin, systémové nesrovnalosti a ostatní nesrovnalosti.

Dokument obsahuje 3 kapitoly: výběrová řízení, nezpůsobilé výdaje a ostatní. Sepsán byl na základě zkušeností s projekty OP RLZ, JPD3 a CIP Equal.

Zdroj informace: www.esfcr.cz, kde dokument najdete pod odkazem *Operační programy 2007-2013 ► OP LZZ ► Aktuality, akce, semináře ► Příklady nesrovnalostí v projektech*. (vlč)

Výzvy OP LZZ

Na www.esfcr.cz je zveřejněna výzva č. 30 „Sociální ekonomika“ Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost (OP LZZ) pro grantové projekty. Jejím cílem je sociální začleňování sociálně vyloučených osob a osob ohrožených sociálním vyloučením, včetně odstraňování bariér v jejich přístupu k zaměstnání.

Dále pod odkazem *Výzvy* byl vyvěšen předpokládaný harmonogram výzev k předkládání grantových a individuálních projektů v rámci Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost. Pro prioritní osu 3 – Sociální integrace a rovné příležitosti se v režimu globálních grantů připravují tyto výzvy:

předpokládaný termín vyhlášení výzev	oblast podpory	název oblasti podpory	typ projektu	vyhlašovatel
1. čtvrtletí 2009	3.1	Podpora procesů a vzdělávání v sociálních službách	Globální grant	MPSV - Odbor 22
2. pololetí 2009	3.4	Rovné příležitosti žen a mužů na trhu práce a sladění prac. a rodinného života	Globální grant	MPSV - Řídící orgán

Zdroj informace: www.esfcr.cz. (vlč)

Podpora dobrého podnikání v ČR

Fórum dárců ve spolupráci s Nizozemsko-českou obchodní komorou a Britskou obchodní komorou připravilo projekt s názvem "**Podpora dobrého podnikání v ČR**". Ten je zaměřen na profesionalizaci neziskových organizací a jejich klientů v oblasti obchodních dovedností. Projekt reaguje na potřebu posilovat spolupráci a partnerství mezi neziskovými organizacemi a komerčním sektorem s cílem podpořit podnikatelské aktivity mezi "znevýhodněnými" osobami poskytnutím know-how a vedení ze strany členů Nizozemsko-české obchodní komory a Britské obchodní komory v Praze.

Projekt bude probíhat formou školení a konzultací. Je určen organizacím, které pracují s klienty zejména v oblasti lepší zaměstnatelnosti ohrožených skupin. Bližší informace o projektu, společně s přihláškou, najdete na <http://www.donorsforum.cz/podpora-dobrego-podnikani-v-cr>. Uzávěrka přihlášek je 20. 3. 2009.

Zdroj informace: www.donorsforum.cz (vlč)

NAPSI spolu!

Projekt Rozvoj informovaného a participativního přístupu k porozumění, hodnocení a tvorbě Národního akčního plánu sociální inkluze v ČR

Projekt „NAPSI spolu!“ vstupuje do třetího měsíce své realizace

V minulém čísle našeho bulletinu jsme informovali o spuštění dvouletého projektu „**Rozvoj informovaného a participativního přístupu k porozumění, hodnocení a tvorbě Národního akčního plánu sociální inkluze v ČR**“, známého také pod pracovním názvem „**NAPSI spolu!**“.

Projekt zaměřený na podporu procesů sociálního začleňování v České republice je financován z prostředků Evropské komise v rámci Komunitárního programu PROGRESS 2007-2013 a realizuje ho občanské sdružení IQ Roma servis v partnerství s organizacemi Člověk v tísni, o.p.s., SKOK, EAPN ČR a Socioklub a za spolupráce Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity v Brně.

K hlavním cílům projektu patří

- **prohloubit povědomí veřejnosti a probudit zájem o fenomén sociálního vyloučení a jeho důsledky na společnost,**
- **analyzovat nástroje sociálního začleňování na národní i lokální úrovni,**
- **monitorovat implementaci Národního akčního plánu sociálního začleňování (NAPSI) a**
- **ovlivnit tvorbu NAPSI na další období.**

Projekt klade důraz na posílení **participativního přístupu** (podílet se na něčem, účastnit se, spolupracovat) při řešení této problematiky, v první etapě proto byli osloveni ministři a zástupci relevantních resortů s výzvou k aktivní spolupráci (ministerstvo práce a sociálních věcí, ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, ministr pro lidská práva a menšiny, Rada vlády pro záležitosti romské komunity, ministerstvo pro místní rozvoj, ministerstvo zdravotnictví, ministerstvo spravedlnosti ad.). V následujících etapách budou do projektu zapojeny také další subjekty na národní i lokální úrovni - veřejná správa, akademický sektor i osoby žijící v chudobě a sociálním vyloučení.

V současné době probíhají ve všech partnerských organizacích intenzivní přípravné a analytické procesy nezbytné pro realizaci projektových aktivit:

Společnost Člověk v tísni, o.p.s. ve spolupráci se **Socioklubem** připravuje podrobnou analýzu veškerých dostupných vládních koncepcí a dalších relevantních materiálů, které mají podporovat sociální začleňování znevýhodněných skupin a osob a předcházet tak jejich chudobě a sociálnímu vyloučení. Cílem analýzy je podání komplexní zprávy o tom, jakým způsobem spolu jednotlivé ministerské resorty v dané oblasti spolupracují, nakoľik jsou vznikající opatření synergická a jaký mají dopad na konkrétní praxi. Cílem je také určit ty oblasti, ve kterých jsou značné rezervy, jejichž naplnění by v důsledku zvýšilo šance na společenské a pracovní uplatnění jedinců a skupin osob ohrožených sociálním vyloučením.

EAPN ČR připravuje účast českých delegátů na 8. setkání osob žijících v chudobě a sociálním vyloučení v Bruselu, které se koná ve dnech 15.-16. 5. 2009. K tomu se sešla v Praze 26. 1. 2009 přípravná schůzka. Téma, které budou delegáti z ČR prezentovat se týká finanční chudoby, zadlužování a lichvy, zejména v oblasti předlužení na veřejném zdravotním pojištění a předlužení z pokut u Dopravního podniku. Základem prezentace budou fotografie, které na přelomu ledna a února 2009 pořizuje přípravná skupina v místě, kde tyto lidé žijí a prezentují realitu České republiky. Na další schůzce v dubnu 2009 budou fotografie doplněny výtvarným ztvárněním existujících problémů v této oblasti v ČR (obrázky, koláže apod.). Po bruselském setkání se v červnu v Praze uskuteční Kulatý stůl s účastníky bruselského setkání za přítomnosti představitelů veřejné správy a médií.

SKOK

Ve druhém vydání projektového e-Informačního bulletinu SKOK za únor 2009 se úvodník zabývá tématem Předlužení a ekonomická krize. Zástupci SKOKu se sešli na společné schůzce s ředitelem odboru

22 MPSV Martinem Žárským. Ve vztahu k projektu *NAPSI spolu!* jsou nejdůležitějším výstupem klíčová poselství do Rady ministrů EPSCO. Návrhy musí být formulovány s ohledem na rok 2010 – *Mezinárodní rok proti chudobě*. Téma předlužení je klíčovým tématem - zadlužení lidé mají omezený vstup na trh práce, předlužení je dostává do obtížných sociálních situací, kdy potřebují pomoc a podporu. Téma bude projednáno v Komisi pro sociální začleňování MPSV a stane se hlavním tématem České republiky v roce 2010. Co se týče NAPSI 2010, jeho heslem bude „z diskuse do akce“.

Ředitelka **IQ Roma servisu** Katarína Klamková v únoru 2009 projekt oficiálně představila na setkání manažerů projektů realizovaných v rámci komunitárního programu PROGRESS v Bruselu. Evropská komise podpořila v rámci tohoto programu také dalších 17 projektů z ostatních členských zemí, výstupy projektů budou vzájemně prezentovány a sdíleny. IQ Roma servis nyní zahájil rešerše modelů efektivních participativních nástrojů tvorby a následného průběžného monitoringu a hodnocení NAPSI v jednotlivých zemích EU, které mohou posloužit i v českém prostředí. Jednotlivé aktivity projektu a jejich výstupy budou průběžně medializovány jak v kontextu **problematiky sociálního vyloučení v ČR**, tak i **Evropského roku boje proti chudobě a sociálnímu vyloučení** v roce 2010, v rámci kterého IQ Roma servis aktuálně připravuje myšlenkovou i technickou strategii pro celonárodní kampaň.

Nabídka ke spolupráci

Jsou vítáni všichni vážní zájemci, kteří souzní s projektovou vizí.

Nabídněte své zkušenosti i podněty k podobě aktivit, zapojte se do plnění cílů projektu.

Máte-li zájem spolupracovat, získávat informace či připomínkovat např. aktuálně probíhající analýzu, či jiné aktivity, obraťte se:

- e-mailem na kancelář SKOKu: napsi@skok.biz
- nebo přímo na projektovou manažerku z IQ Roma servisu Katarínu Klamkovou (mobil 608 820 637, e-mail: katarina.klamkova@iqrs.cz, tel.: 543 214 805).

Odpovíme vám na vaše dotazy a poskytneme vám podrobnější informace k projektu, jehož obsah je k přečtení na: <http://www.iqrs.cz/search.php?rsvelikost=sab&rstext=all-phpRS-all&rstema=205>

O realizaci projektu Vás budeme nadále průběžně informovat.

V průběhu realizace projektu bychom chtěli vytvořit prostředí vzájemného učení a porozumění toho, co je sociální začleňování a co v něm může pomoci.

Chceme zveřejňovat zkrácené anonymní příběhy lidí, kteří se z prostředí či situace sociálního vyloučení dokázali zapojit zpátky do běžného života.

Pokud budete znát podobný příběh, podělte se s ostatními.

Kazuistiky prosím zasílejte na e-mailovou adresu: napsi@skok.biz. Děkujeme.

Tato publikace vychází v rámci programu Evropského společenství pro zaměstnanost a sociální solidaritu (PROGRESS 2007–2013), který řídí Generální ředitelství pro zaměstnanost, sociální věci a rovné příležitosti Evropské komise. Jeho účelem je finančně podporovat plnění cílů Evropské unie v oblasti zaměstnanosti a sociálních věcí, tak jak je stanoveno v sociální agendě, a přispívat tak k naplňování cílů Lisabonské strategie v uvedené oblasti. Více informací naleznete na stránce: http://ec.europa.eu/employment_social/progress/index_en.html.